

Gedeputeerde Staten van Utrecht
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT

Bezoek: Waardsedijk 219
3421 NE Oudewater

Post: Postbus 100
3420 DC Oudewater

Telefoon: 14 0348
Fax: (0348) 428451
info@oudewater.nl
www.oudewater.nl

KvK-nummer:
53878388
IBAN-nummer:
NL88BNGH0285006789

Onderwerp: Reactie op provinciale concept Ontwerp Omgevingsvisie en -Verordening

Uw kenmerk: n.v.t.

Uw brief van: 18 december 2019 Datum: 18 januari 2020
geregistreerd onder nr.:

Ons Kenmerk
20U.01571

Doorkiesnummer/Behandeld door: Verz.
0348 428434 / R. van Doggenaar

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Op 18 december 2019 deelde u de concept Ontwerp Omgevingsvisie en -verordening met ons. Een belangrijke stap voor de implementatie van de Omgevingswet op provinciaal en gemeentelijk niveau. Een voorzichtige stap op weg naar een nieuw stelsel van ruimtelijke regels, waar een integrale benadering en de gebruiker centraal staan. Via deze brief geven wij onze eerste reactie op de door u gedeelde stukken.

Omgevingswet: ruimte, maatwerk en vertrouwen

De Omgevingswet vraagt om een heel andere denk- en werkwijze van overheden. Bij initiatieven in de (fysieke) leefomgeving moet het doel in plaats van de regel centraal komen te staan. Minder en duidelijkere regels, meer ruimte voor initiatieven, (lokaal) maatwerk en het geven en vragen van vertrouwen zijn belangrijke uitgangspunten van de Omgevingswet en moeten een (meer) centrale plek krijgen in het handelen van overheden.

In uw concept Ontwerp Omgevingsvisie en -verordening zien wij voorzichtige stappen om tegemoet te komen aan bovengenoemde cultuuromslag. Het instellen van tussentijds aanpasbare regionale programma's is hiervan wellicht het beste voorbeeld. Door regionale programma's naast de visie en verordening te plaatsen, komt er meer flexibiliteit in de provinciale regelgeving. Uiteraard is dit wel in sterke mate afhankelijk van de inhoud van deze regionale programma's, welke vooralsnog onbekend is. We geven graag samen met u nadere invulling aan deze programma's.

Naast deze positieve ontwikkeling zien wij ambities en regels, die strijdig lijken te zijn met de uitgangspunten van de Omgevingswet. Zo bevat uw verordening regels (vb. art. 4.1 lid 2 sub b en c) waarin u uw bevoegdheden uitbreidt ten opzichte van de huidige verordening en staan er in uw visie ambities om sterker te gaan sturen op binnenstedelijke ontwikkelingen. Dergelijke regels en ambities staan haaks op de cultuuromslag die de Omgevingswet beoogt. Net als u willen gemeenten kwalitatief goede ruimtelijke besluiten nemen. Geef gemeenten het vertrouwen en de ruimte om dergelijke besluiten op lokaal niveau te kunnen nemen. Hou hierbij vast aan het door u zelf gebezigde credo: *"Lokaal waar het kan, provinciaal waar het moet."*

Wonen

In uw omgevingsvisie en het beoogde regionale programma voor wonen wilt u ruimte creëren voor woningbouw bij kleine kernen. U wilt hiermee de leefbaarheid van kleine kernen op peil houden. Wij zijn vanzelfsprekend verheugd over het feit dat u deze doelstelling omarmt. In uw visie en verordening koppelt u echter wel eisen op het gebied van mobiliteit, groen en recreatie aan woningbouwontwikkeling. Deze eisen wilt u zowel toepassen op ontwikkellocaties in het stedelijk gebied als daarbuiten.

Zeker voor de binnenstedelijke locaties vragen wij van u het vertrouwen om onze eigen afweging te kunnen maken. Biedt, in de geest van de Omgevingswet, ruimte voor lokaal maatwerk en vertrouw daarbij op de lokale overheid. Voor wat betreft locaties buiten het stedelijk gebied hopen wij samen met u en andere betrokken gemeenten een goed regionaal programma op te stellen. Een programma waarin (lokaal) maatwerk mogelijk is, zonder voorbij te gaan aan regionale en provinciale doelstellingen.

Binnen het regionale programma zal ook een keuze moeten worden gemaakt voor het te hanteren groeiscenario op het gebied van wonen in de provincie Utrecht. In de notitie 'uitwerking groeiscenario's' schetst u een aantal mogelijke ontwikkellijnen. Hoewel Oudewater een zekere groei nodig heeft voor het behoudt van vitaliteit, kennen wij ook veel waarde toe aan de groene waarden van ons buitengebied. In tegenstelling tot enkele andere gemeenten in onze provincie is onze groeiambitie vooral lokaal gericht. Wij gaan ervan uit dat u hier rekening mee houdt bij een eventuele keuze voor een groeiscenario.

Landelijk gebied

Het karakteristieke landelijke gebied van Oudewater staat voor een aantal grote opgaven. Bodemdaling, vernatting van veengebieden en klimaatverandering vereisen een nieuw type agrarische bedrijfsvoering. Zonder zicht op een alternatief verdienmodel voor de agrariërs, van oudsher de ruimtelijk economische dragers en hoeders van het landschap, zal deze transitie niet van de grond komen. Wij vragen u om planologische ruimte om daadwerkelijk te kunnen innoveren en de gewenste transitie mogelijk te maken.

In uw visie en verordening houdt u vast aan bekende instrumenten, zoals de ruimte-voor-ruimteregeling. Deze instrumenten bieden planologisch gezien onvoldoende ruimte. De vrijkomende agrarische bebouwing kan, in een regio waar de ruimte schaars is, een belangrijke rol spelen in de gewenste agrarische transitie. Zonder voldoende planologische ruimte is het nagenoeg onmogelijk om tot structurele nieuwe verdienmodellen voor de agrarische sector te komen. Wij vragen u dan ook om op dit punt vernieuwender te denken. Het aanwijzen van een deel van het buitengebied van Oudewater als experimenteerruimte biedt wellicht mogelijkheden om de zoektocht naar nieuwe verdienmodellen met respect voor landschap en natuur samen af te leggen.

Naast de grote opgave voor de agrarische sector wordt voor recreatieve mogelijkheden ook nadrukkelijk naar het landelijk gebied gekeken. Om de regionale verstedelijking te kunnen faciliteren is er behoefte aan goed ontsloten recreatiegebieden. Het landelijk gebied biedt hier zeker mogelijkheden voor, maar wij vragen u daarbij om rekening te houden met het landschap en haar inwoners. Volg bij de aanleg van recreatieve routes de lijnen in het landschap. Creëer nieuwe mogelijkheden om te recreëren, maar ga niet voorbij aan de belangen van de inwoners van het landelijk gebied. Maak van het landelijk gebied geen stadspark, maar heb oog voor de belangen van stedelingen en plattelanders. Streef naar een goede balans tussen het gebruik van het landschap door mens en natuur.

Mobiliteit

In uw visie geeft u aan oog te hebben voor de totale reistijd, onafhankelijk van eventuele overstappen tussen modaliteiten (fiets, auto, openbaar vervoer). In onze ogen is deze benadering niet meer dan logisch. U geeft daarbij tevens aan dat de wegen in onze regio volstromen en er sterk moet worden ingezet op het openbaar vervoer. Wij kunnen ons hierin vinden, maar zien ook dat de inwoners van onze gemeente onvoldoende mogelijkheden hebben om gebruik te maken van het openbaar vervoer. Bushaltes worden wegbezuinigd en de verbindingen met OV-knooppunten (o.a. station Woerden) laten te wensen over.

Indien u streeft naar het verdichten van werk- en woningbouwlocaties, lage parkeernormen, terugdringen van het autogebruik en leefbare kernen dan is een goed OV-netwerk een belangrijke randvoorwaarde. Wij vragen u om op het gebied van mobiliteit, en met name het openbaar vervoer, sterk(er) in te zetten op innovatie. Waar mogelijk denken wij graag met u mee over vernieuwende vormen van mobiliteit, zodat de gemeente Oudewater ook in de toekomst goed of, bij voorkeur, beter bereikbaar is.

Energie

Buiten ganzenrust- en Natura2000-gebieden neemt u geen harde uitsluitingen op voor grootschalige duurzame energieopwekking. U biedt hiermee ruimte aan het proces om tot een Regionale Energiestrategie (RES) te komen. Wij omarmen dit principe. Wat ons betreft kunnen de door u gestelde compensatie eisen en het uitsluiten van buurtmolens ook worden geschrapt, om nog meer ruimte te geven aan het RES-proces. Laten we via het RES in gezamenlijkheid goede afspraken maken over hoe we vormgeven aan de energietransitie. Het bij voorbaat uitsluiten van zaken en stellen van compensatie eisen past hier niet bij. Ten slotte zijn wij blij met uw uitspraken tegen nieuwe olie- en gaswinningpraktijken in de provincie Utrecht. U schept hiermee helderheid richting Rijk en marktpartijen. Wij ondersteunen dit standpunt van harte.

Werken

Net als voor wonen streeft u voor werken naar een regionaal programma. De inhoud van dit regionale programma, waar wij graag onze bijdrage aan leveren, moet nog worden bepaald. Het is lastig om vooruitlopend hierop een goed oordeel te geven over de kaders voor het onderwerp werken in omgevingsvisie en -verordening, aangezien u meerdere keren naar het nog op te stellen regionale programma verwijst.

Het is echter duidelijk dat er een grote uitdaging ligt om voldoende ruimte te vinden voor de groei aan arbeidsplaatsen (100.000) in de provincie Utrecht. U zet hierbij voornamelijk in op herstructurering, verduurzaming en verdichting van bestaande werklocaties. In uw plannen is er slechts beperkte ruimte voor nieuwe werklocaties.

Het goed beheren van bestaande werklocaties achten wij, net als u, van belang. De kosten gemoeid met het herstructureren, verduurzamen en verdichten van werklocaties zijn echter hoog. Daarnaast ontbreekt het aan juridische instrumenten om herstructurering dan wel verdichting af te dwingen. Zonder financiële ondersteuning en een goed juridisch instrumentarium wordt herstructurering, verduurzaming en verdichting van werklocaties een nagenoeg onmogelijk opgave. Wij zijn benieuwd naar uw opvattingen hierover en welke hulpmiddelen u beschikbaar kunt stellen om deze opgave het hoofd te bieden.

Ter afsluiting

Wij begrijpen dat het voor u, net als voor ons, niet gemakkelijk is om direct op een goede manier invulling te geven aan een compleet nieuw stelsel van ruimtelijke regels. Zeker wanneer dit stelsel ook nog een behoorlijke cultuuromslag beoogt. In uw visie zien wij eerste pogingen om tegemoet te komen aan de doelstellingen van de Omgevingswet. De bijbehorende verordening lijkt echter (te) veel op de bestaande regelgeving en is daardoor weinig vernieuwend.

De volgende beginselen kunnen wat ons betreft sterker terugkomen in de visie en, met name, de verordening:

- 1) Heb vertrouwen in de lokale overheid en hou u aan uw eigen adagium: "*Lokaal waar het kan, provinciaal waar het moet*";
- 2) Probeer de grote opgaven op het gebied van wonen, werken, groen en landschap, energietransitie en bereikbaarheid nog meer in samenhang te bezien;
- 3) Geef ruimte aan regionale processen, zoals het REP en de RES;
- 4) Heb oog voor de verschillende perspectieven en belangen in uw provincie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de verschillende gezichtspunten van stedelingen en plattelanders.
- 5) Streef naar vernieuwing. Durf los te laten om innovatie een kans te geven;

Wij hopen dat bovenstaande suggesties u helpen bij het opstellen van de Ontwerp Omgevingsvisie en -verordening. Naast onze reactie ontvangt u ook een door ons onderschreven reactie vanuit de samenwerkende gemeenten in Lopikerwaard-verband. Uiteraard zijn wij benieuwd naar uw reactie op onze brief en gaan wij hierover graag met u in gesprek.

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris,

A handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal stroke with a small upward curve at the end and a small dot above the start.

ir. W.J. Tempel

De burgemeester (wnd.),

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized 'G' and 'W' with a long horizontal stroke extending to the right.

W.G. Groeneweg